Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

16 päivänä kesäkuuta 2022 *

[6.9.2022 annetulla määräyksellä oikaistu teksti]

Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen – Sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittaminen – Asetus (EY) N:o 883/2004 – 4, 7 ja 67 artikla – Työntekijöiden vapaa liikkuvuus – Asetus (EU) N:o 492/2011 – 7 artikla – Yhdenvertainen kohtelu – Perhe-etuudet – Sosiaaliset ja verotukseen liittyvät edut – Määrien mukauttaminen lasten asuinvaltion hintatason mukaan

Asiassa C-328/20,

jossa on kyse SEUT 258 artiklaan perustuvasta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevasta kanteesta, joka on nostettu 22.7.2020,

Euroopan komissio, asiamiehinään B.-R. Killmann ja D. Martin,

kantajana,

jota tukevat

Tšekin tasavalta, asiamiehinään J. Pavliš, M. Smolek ja J. Vláčil,

Kroatian tasavalta, asiamiehenään G. Vidović Mesarek,

Puolan tasavalta, asiamiehenään B. Majczyna,

Romania, asiamiehinään E. Gane ja L. Lițu,

Slovenian tasavalta, asiamiehenään J. Morela,

Slovakian tasavalta, asiamiehenään B. Ricziová, ja

EFTAn valvontaviranomainen, asiamiehinään E. Gromnicka, C. Howdle, J. S. Watson ja C. Zatschler,

väliintulijoina,

vastaan

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

Itävallan tasavalta, asiamiehinään M. Klamert, C. Pesendorfer, A. Posch ja J. Schmoll,

vastaajana,

jota tukevat

Tanskan kuningaskunta, asiamiehinään M. Jespersen, J. Nymann-Lindegren ja M. Wolff, ja

Norjan kuningaskunta, asiamiehinään S. Hammersvik, J. T. Kaasin, L. Tvedt ja P. Wennerås,

väliintulijoina,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Prechal sekä tuomarit J. Passer, F. Biltgen (esittelevä tuomari), N. Wahl ja M. L. Arastey Sahún,

julkisasiamies: J. Richard de la Tour,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 20.1.2022 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan komissio vaatii kanteessaan unionin tuomioistuinta toteamaan, että

– Itävallan tasavalta ei ole noudattanut sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 (EUVL 2004, L 166, s. 1) 4, 7 ja 67 artiklan eikä työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta unionin alueella 5.4.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 492/2011 (EUVL 2011, L 141, s. 1) 7 artiklan 2 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se on ottanut käyttöön mukautusmekanismin, joka koskee työntekijöiden, joiden lapset asuvat pysyvästi toisessa jäsenvaltiossa, perheavustuksia ja lapsihyvitystä, ja

– Itävallan tasavalta ei ole noudattanut asetuksen N:o 492/2011 7 artiklan 2 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se on ottanut käyttöön mukautusmekanismin, joka koskee siirtotyöläisten, joiden lapset asuvat pysyvästi toisessa jäsenvaltiossa, ylimääräistä perhehyvitystä, kotitalouden ainoan palkansaajan hyvitystä, yksinhuoltajahyvitystä ja elatushyvitystä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Asetus N:o 883/2004

2 Asetuksen N:o 883/2004 johdanto-osan 8, 12 ja 16 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(8) Yhdenvertaisen kohtelun yleinen periaate on erityisen tärkeä työntekijöille, jotka eivät asu työskentelyjäsenvaltiossaan, mukaan lukien rajatyöntekijät.

– –

(12) Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti olisi huolehdittava siitä, että tosiseikkojen tai tapahtumien rinnastamista koskeva periaate ei johda tuloksiin, jotka objektiivisesti katsottuna eivät ole perusteltuja, tai samanlaisten ja samaa kautta koskevien etuuksien päällekkäisyyteen.

– –

(16) Yhteisön sisällä ei ole periaatteessa perusteltua asettaa sosiaaliturvaan liittyviä oikeuksia riippuvaisiksi asianomaisen henkilön asuinpaikasta. Erityistapauksissa asuinpaikka kuitenkin voitaisiin ottaa huomioon, varsinkin kun on kyse erityisetuuksista, joilla on yhteys asianomaisen henkilön taloudelliseen ja sosiaaliseen ympäristöön.”

3 Kyseisen asetuksen 1 artiklan z alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

– –

’perhe-etuudella’ luontois- tai rahaetuuksia, jotka on tarkoitettu korvaamaan perheestä aiheutuvia kustannuksia, lukuun ottamatta liitteessä I mainittuja elatustukia sekä erityisiä synnytys- ja adoptioavustuksia.”

4 Kyseisen asetuksen 3 artiklan 1 kohdan j alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Tätä asetusta sovelletaan kaikkeen seuraavia sosiaaliturvan aloja koskevaan lainsäädäntöön:

– –

j) perhe-etuudet.”

5 Saman asetuksen 4 artiklassa, jonka otsikko on ”Yhdenvertainen kohtelu”, säädetään seuraavaa:

”Henkilöillä, joihin tätä asetusta sovelletaan, on samat jäsenvaltion lainsäädännön mukaiset etuudet ja velvollisuudet kuin kyseisen jäsenvaltion kansalaisilla, jollei tässä asetuksessa toisin säädetä.”

6 Asetuksen N:o 883/2004 5 artiklassa, jonka otsikko on ”Etuuksien, tulojen, tosiseikkojen tai tapahtumien rinnastaminen”, säädetään seuraavaa:

”Jollei tässä asetuksessa toisin säädetä, ja erityiset täytäntöönpanosäännökset huomioon ottaen sovelletaan seuraavaa:

a) jos sosiaaliturvaetuuksien ja muiden tulojen saamisella on toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön perusteella tiettyjä oikeusvaikutuksia, tämän lainsäädännön asiaankuuluvia säännöksiä sovelletaan niin ikään, kun kyse on toisen jäsenvaltion lainsäädännön perusteella saaduista vastaavista etuuksista tai jossakin toisessa jäsenvaltiossa hankituista tuloista;

b) jos tietyillä seikoilla tai tapahtumilla on toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön nojalla oikeusvaikutuksia, kyseisen jäsenvaltion on otettava huomioon toisten jäsenvaltioiden alueella tapahtuneet samankaltaiset seikat tai tapahtumat ikään kuin ne olisivat tapahtuneet sen alueella.”

7 Asetuksen N:o 883/2004 7 artiklassa, jonka otsikko on ”Asuinpaikkaa koskevien sääntöjen jättäminen huomiotta”, säädetään seuraavaa:

”Jollei tässä asetuksessa toisin säädetä, yhden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön taikka tämän asetuksen nojalla maksettavia rahaetuuksia ei saa pienentää, muuttaa, keskeyttää, peruuttaa tai tuomita menetettäviksi sen vuoksi, että etuudensaaja asuu tai hänen perheenjäsenensä asuvat muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa etuuksien myöntämisestä vastuussa oleva laitos sijaitsee.”

8 Kyseisen asetuksen 67 artiklassa, jonka otsikko on ”Toisessa jäsenvaltiossa asuvat perheenjäsenet”, säädetään seuraavaa:

”Henkilöllä on oikeus perhe-etuuksiin toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, myös toisessa jäsenvaltiossa asuvien perheenjäsentensä osalta, ikään kuin he asuisivat ensiksi mainitussa jäsenvaltiossa. Eläkkeensaajalla on kuitenkin oikeus perhe-etuuksiin hänen eläkkeensä osalta toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti.”

9 Mainitun asetuksen 68 artiklassa vahvistetaan ensisijaisuussäännöt päällekkäisyystilanteessa seuraavasti:

”1. Jos samana aikana ja samoja perheenjäseniä varten myönnetään etuuksia usean jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, sovelletaan seuraavia ensisijaisuussääntöjä:

a) jos useamman jäsenvaltion on maksettava etuuksia eri perustein, ensisijaisuusjärjestys on seuraava: ensisijaisesti palkkatyön tai itsenäisen ammatinharjoittamisen perusteella saavutetut oikeudet, toissijaisesti eläkkeensaamisen perusteella saavutetut oikeudet ja viimeisenä asumisen perusteella saavutetut oikeudet;

b) jos useamman jäsenvaltion on maksettava etuuksia samoin perustein, ensisijaisuusjärjestys määräytyy seuraavin lisäperustein:
   i) jos kyse on palkkatyön tai itsenäisen ammatinharjoittamisen perusteella saavutetuista oikeuksista: lasten asuinpaikka edellyttäen, että edellä tarkoitettua toimintaa harjoitetaan siellä, – –

– –

2. Jos oikeudet ovat päällekkäisiä, perhe-etuudet myönnetään sen lainsäädännön mukaisesti, joka on määritelty ensisijaiseksi 1 kohdan säännösten mukaisesti. Toisen lainsäädännön tai toisten lainsäädäntöjen mukainen oikeus perhe-etuuksiin keskeytetään ensiksi mainitun lainsäädännön mukaiseen määrään, ja kyseisen määrän ylittävä osuus maksetaan tarvittaessa erotusetuutena. – –”

Asetus N:o 492/2011

10 Asetuksen N:o 492/2011 I luvun 2 jaksoon, jonka otsikko on ”Työskentely ja yhdenvertainen kohtelu”, sisältyvän kyseisen asetuksen 7 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltion kansalaista ei työntekijänä saa kansalaisuutensa vuoksi saattaa toisen jäsenvaltion alueella kotimaisiin työntekijöihin verrattuna eri asemaan työ- ja palvelussuhteen ehtojen suhteen; tämä koskee erityisesti palkkausta, irtisanomista ja työttömyyden sattuessa paluuta saman alan työhön tai uudelleen työllistämistä.

2. Hänen on saatava samat sosiaaliset ja verotukseen liittyvät edut kuin kotimaisten työntekijöiden.”

Itävallan oikeus

FLAG

11 Perhekustannusten korvaamisesta avustuksilla 24.10.1967 annetun liittovaltion lain (Bundesgesetz betreffend den Familienlastenausgleich durch Beihilfen) (BGBl. 376/1967), sellaisena kuin se on muutettuna perhekustannusten korvaamisesta avustuksilla annetun vuoden 1967 lain, vuoden 1988 tuloverolain ja kehitysyhteistyön työntekijöistä annetun lain muuttamisesta 4.12.2018 annetulla liittovaltion lailla (Bundesgesetz mit dem das Familienlastenausgleichsgesetz 1967, das Einkommensteuergesetz 1988 und das Entwicklungshelfergesetz geändert werden) (BGBl. I, 83/2018; jäljempänä FLAG), 1 §:ssä säädetään, että siinä säädetyt etuudet ”myönnetään kustannusten korvaamiseksi perheen edun mukaisesti”.

12 FLAG:n 2 §:n 1 momentin mukaan oikeus saada perheavustuksia alaikäisistä lapsista on henkilöillä, joiden kotipaikka tai vakinainen asuinpaikka on liittovaltion alueella.

13 FLAG:n 4 §:ssä säädetään seuraavaa:

”(1) Henkilöillä, joilla on oikeus toisen valtion myöntämään vastaavaan avustukseen, ei ole oikeutta perheavustuksiin.

(2) Itävallan kansalaisilla, joilta edellä 1 momentin tai 5 §:n [4] momentin nojalla evätään oikeus perheavustuksiin, on oikeus korvaukseen, jos toisen valtion myöntämä vastaava avustus, johon kyseisillä Itävallan kansalaisilla tai muulla henkilöllä on oikeus (5 §:n [4] momentti), on määrältään pienempi kuin perheavustukset, jotka heille muutoin olisi tämän liittovaltion lain nojalla myönnettävä.

(3) Korvaus vastaa toisen valtion myöntämän vastaavan avustuksen ja tämän liittovaltion lain nojalla myönnettäviksi kuuluvien perheavustusten välistä erotusta.

– –

(6) Korvaus katsotaan tässä liittovaltion laissa tarkoitetuksi perheavustukseksi, mutta korvaukseen ei sovelleta perheavustusten määrää koskevia säännöksiä.”

14 FLAG:n 5 §:n 3 ja 4 momentissa säädetään seuraavaa:

”(3) Oikeutta perheavustuksiin ei ole ulkomailla pysyvästi asuvien lasten perusteella.

(4) Oikeutta perheavustuksiin ei ole sellaisten lasten osalta, joiden perusteella on oikeus toisen valtion myöntämän vastaavan avustuksen saamiseen. Tämä ei sulje pois korvauksen myöntämistä (4 §:n 2 momentti).”

15 FLAG:n 8 §:ssä säädetään seuraavaa:

”(1) Henkilölle kuuluva perheavustusten määrä määräytyy niiden lasten lukumäärän ja iän perusteella, joista perheavustukset myönnetään.

(2) Perheavustusten kuukausittainen määrä on

– –

3. alkaen 1.1.2018

a) 114,00 euroa lapselta hänen syntymäkuukautensa alusta lähtien

b) 121,90 euroa lapselta sen kalenterikuukauden alusta, jona hän täyttää kolme vuotta

c) 141,50 euroa lapselta sen kalenterikuukauden alusta, jona hän täyttää kymmenen vuotta

d) 165,10 euroa lapselta sen kalenterikuukauden alusta, jona hän täyttää 19 vuotta.

(3) Perheavustusten määrä kasvaa kuukaudessa kustakin lapsesta

– –

3. alkaen 1.1.2018, jos niitä

a) myönnetään kahdesta lapsesta, 7,10 eurolla

b) myönnetään kolmesta lapsesta, 17,40 eurolla

c) myönnetään neljästä lapsesta, 26,50 eurolla

d) myönnetään viidestä lapsesta, 32,00 eurolla

e) myönnetään kuudesta lapsesta, 35,70 eurolla

f) myönnetään seitsemästä tai useammasta lapsesta, 52,00 eurolla.

(4) Perheavustusten määrä kasvaa kuukaudessa kustakin vaikeavammaisesta lapsesta

– –

3. 155,90 eurolla 1.1.2018 alkaen.

– –

(8) Kustakin lapsesta, joka kalenterivuoden aikana on jo täyttänyt tai täyttää kuusi vuotta eikä ole vielä täyttänyt 16 vuotta, perheavustusten määrä kasvaa 100 eurolla kyseisen kalenterivuoden syyskuusta alkaen."

16 FLAG:n 8a §:ssä säädetään seuraavaa:

"(1) Perheavustusten määrät (8 §) lapsista, jotka asuvat pysyvästi toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa, Euroopan talousalueesta [2.5.1992] tehdyn sopimuksen [(EYVL 1994, L 1, s. 3) (jäljempänä ETA-sopimus)] muun sopimuspuolen alueella tai Sveitsissä, määräytyvät Euroopan unionin tilastotoimiston [(Eurostat)] hintatasovertailussa kunkin Euroopan unionin jäsenvaltion, [ETA-sopimuksen] sopimuspuolen sekä Sveitsin osalta julkaistun hintatason sekä Itävallan hintatason välisen suhteen perusteella.

(2) Edellä 1 momentissa tarkoitettuja perheavustusten määriä sovelletaan ensimmäisen kerran 1.1.2019 alkaen 1 momentissa tarkoitettujen, viimeksi viitepäivänä 1.6.2018 julkaistujen arvojen pohjalta. Sen jälkeen määriä mukautetaan joka toinen vuosi edeltävän vuoden viitepäivänä 1. kesäkuuta viimeksi julkaistujen arvojen perusteella.

(3) Bundesminister für Frauen, Familien und Jugend [(liittovaltion nais-, perhe- ja nuorisoasioiden ministeri, Itävalta)] julkaisee yhdessä Bundesminister für Finanzenin [(liittovaltion valtiovarainministeri, Itävalta)] kanssa annetulla asetuksella edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetut laskentaperusteet ja määrät sekä [luonnollisten henkilöiden tuloverotuksesta 7.7.1988 annetun liittovaltion lain (Bundesgesetz über die Besteuerung des Einkommens natürlicher Personen) (BGBl. 400/1988), sellaisena kuin se on muutettuna 14.8.2018 annetulla vuoden 2018 verolailla (Jahressteuergesetz 2018) (BGBl. I, 62/2018) ja perhekustannusten korvaamisesta avustuksilla annetun vuoden 1967 lain, vuoden 1988 tuloverolain ja kehitysyhteistyöntekijöistä annetun lain muuttamisesta 4.12.2018 annetulla liittovaltion lailla (jäljempänä EStG)], 33 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitetut määrät."

17 FLAG:n 53 §:ssä säädetään seuraavaa:

"(1) Tässä liittovaltion laissa [ETA-sopimuksen] sopimuspuolten kansalaiset rinnastetaan Itävallan kansalaisiin siltä osin kuin tämä ilmenee edellä mainitusta sopimuksesta. Tässä yhteydessä lapsen pysyvä asuinpaikka jossakin Euroopan talousalueen [(ETA)] valtiossa on yhteisön säännösten mukaisesti rinnastettava lapsen pysyvään asuinpaikkaan Itävallassa.

– –

(4) Edellä 1 momentin toista virkettä ei sovelleta siltä osin kuin kyse on 8a §:n 1–3 momentista.

(5) Yleisistä verosäännöksistä annetun liittovaltion lain [(Bundesabgabenordnung)] – – 26 §:n 3 momenttia sovelletaan 31.12.2018 saakka siltä osin kuin kyse on tässä liittovaltion laissa tarkoitetuista etuuksista. Yleisistä verosäännöksistä annetun liittovaltion lain 26 §:n 3 momenttia sovelletaan 1.1.2019 alkaen tämän liittovaltion lain mukaisten etuuksien osalta ainoastaan henkilöihin, joiden asemapaikka on ulkomailla ja jotka työskentelevät alueellisen julkisyhteisön toimeksiannosta, sekä heidän aviopuolisoihinsa ja lapsiinsa.”

EStG

18 EStG:n 33 §:ssä säädetään seuraavaa:

”(2) Edellä 1 momentin soveltamisen seurauksena olevasta [veron määrästä] on vähennettävä veronhyvityksiä seuraavassa järjestyksessä:

1. 3a momentissa tarkoitettu ylimääräinen perhehyvitys; ylimääräistä perhehyvitystä ei ole vähennettävä siltä osin kuin se ylittää veron, joka kannetaan 1 momentin nojalla verotettavasta tulosta

2. 4–6 momentissa tarkoitetut veronhyvitykset.

(3) Verovelvollisilla, jotka saavat perheavustuksia [FLAG]:n nojalla, on niiden ohella oikeus 58,40 euron veronhyvitykseen kuukaudessa kultakin lapselta. Tästä ovat poikkeuksina seuraavat tapaukset:

1. Veronhyvityksiä ei myönnetä niiden lasten perusteella, jotka asuvat pysyvästi – – unionin jäsenvaltion, [ETA:han] kuuluvan valtion tai Sveitsin ulkopuolella.

2. Sellaisten lasten osalta, jotka asuvat pysyvästi toisessa – – unionin jäsenvaltiossa taikka [ETA-sopimuksen] muun sopimuspuolen tai Sveitsin alueella, lapsihyvityksen määrä määräytyy [Eurostatin] hintatasovertailussa kunkin – – unionin jäsenvaltion, kunkin [ETA-sopimuksen] sopimuspuolen ja Sveitsin osalta julkaistun hintatason sekä Itävallan hintatason välisen suhteen perusteella:
   a) lapsihyvityksen määrä mukautetaan ensimmäisen kerran 1.1.2019 alkaen viitepäivänä 1.6.2018 viimeksi julkaistujen arvojen perusteella. Sen jälkeen lapsihyvityksen määrää mukautetaan joka toinen vuosi edeltävän vuoden viitepäivänä 1. kesäkuuta julkaistujen arvojen perusteella.

– –

(3a) Lapsella, jonka osalta maksetaan perheavustusta [FLAG]:n nojalla ja joka asuu pysyvästi jossain – – unionin jäsenvaltiossa taikka [ETA-sopimuksen] muun sopimuspuolen tai Sveitsin alueella, on oikeus hakemuksesta saada ylimääräistä perhehyvitystä seuraavien säännösten mukaisesti:

1. Ylimääräisen perhehyvityksen määrä on
   a) 125,00 euroa kalenterikuukaudelta sen kuun loppuun asti, jona lapsi täyttää 18 vuotta,
   b) 41,68 euroa kalenterikuukaudelta sen kuun päätyttyä, jona lapsi täyttää 18 vuotta.

2. Edellä 1 kohdasta poiketen niiden lasten osalta, jotka asuvat pysyvästi toisessa – – unionin jäsenvaltiossa taikka [ETA-sopimuksen] muun sopimuspuolen tai Sveitsin alueella, ylimääräisen perhehyvityksen sekä 4 momentissa tarkoitettujen veronhyvitysten määrä määräytyy [Eurostatin] hintatasovertailussa kunkin – – unionin jäsenvaltion, kunkin [ETA-sopimuksen] sopimuspuolen ja Sveitsin osalta julkaistun hintatason sekä Itävallan hintatason välisen suhteen perusteella:
   a) 1.1.2019 alkaen mukautetaan 4 momentissa tarkoitettujen ylimääräisen perhehyvityksen ja veronhyvitysten määrää viitepäivänä 1.6.2018 viimeksi julkaistujen arvojen perusteella. Sen jälkeen kyseistä määrää mukautetaan joka toinen vuosi edeltävän vuoden viitepäivänä 1. kesäkuuta viimeksi julkaistujen arvojen perusteella.

– –

5. Yleisistä verosäännöksistä annetun liittovaltion lain 26 §:n 3 momentin toista virkettä ei sovelleta. Poikkeuksena tähän ovat verovellisten, joiden asemapaikka on ulkomailla ja jotka työskentelevät alueellisen julkisyhteisön toimeksiannosta, aviopuolisot ja lapset.

– –

(4) Lisäksi silloin, kun lapsi asuu pysyvästi jossain – – unionin jäsenvaltiossa taikka [ETA-sopimuksen] muun sopimuspuolen tai Sveitsin alueella, sovelletaan seuraavia veronhyvityksiä:

1. Kotitalouden ainoalla palkansaajalla on oikeus kotitalouden ainoan palkansaajan hyvitykseen. Sen vuotuinen määrä on:

   – 494,00 euroa yhdestä lapsesta (106 §:n 1 momentti)

   – 669,00 euroa kahdesta lapsesta (106 §:n 1 momentti).

   Määrää korotetaan 220,00 eurolla kolmannesta lapsesta ja kustakin sitä seuraavasta lapsesta (106 §:n 1 momentti).

   – –

2. Yksinhuoltajavanhemmilla on oikeus yksinhuoltajahyvitykseen. Sen vuotuinen määrä on:

   – 494,00 euroa yhdestä lapsesta (106 §:n 1 momentti)

   – 669,00 euroa kahdesta lapsesta (106 §:n 1 momentti).

   Määrää korotetaan 220,00 euroa kolmannesta lapsesta ja kustakin sitä seuraavasta lapsesta (106 §:n 1 momentti). Yksinhuoltajavanhemmat ovat verovelvollisia, jotka elävät vähintään yhden lapsen (106 §:n 1 momentti) kanssa vähintään kuuden kuukauden ajan kalenterivuoden aikana asumatta yhdessä aviopuolison tai kumppanin kanssa.

3. Verovelvollisilla, joilla on lapsen lakisääteinen elatusvelvollisuus, on oikeus elatushyvitykseen, jonka määrä on 29,20 euroa kuukaudessa – –

4. Edellä 1–3 momentista poiketen veronhyvitysten määrä lapsista, jotka asuvat pysyvästi toisessa – – unionin jäsenvaltiossa taikka [ETA-sopimuksen] muun sopimuspuolen tai Sveitsin alueella, määräytyy 3a momentin 2 kohdan mukaisesti. Jos verovelvollisella on oikeus veronhyvitykseen useammasta lapsesta ja nämä oleskelevat eri maissa, vanhimmat kyseiseen etuuteen oikeuttavat lapset on otettava huomioon ennen nuorimpia lapsia.

5. Yleisistä verosäännöksistä annetun liittovaltion lain 26 §:n 3 momentin toista virkettä ei sovelleta. Poikkeuksena tähän ovat verovellisten, joiden asemapaikka on ulkomailla ja jotka työskentelevät alueellisen julkisyhteisön toimeksiannosta, aviopuolisot ja lapset.

– –

(7) Jos 1 momentin nojalla maksettava tulovero on alle 250,00 euroa ja jos kotitalouden ainoan palkansaajan hyvitys tai yksinhuoltajahyvitys ovat sovellettavissa, sovelletaan seuraavia säännöksiä silloin, kun kyseessä on yksi lapsi (106 §:n 1 momentti):

1. 250,00 euron ja edellä 1 momentissa tarkoitetun veron välinen erotus on palautettava lisäkorvauksena lapsesta.

2. Jos lapsi asuu pysyvästi toisessa – – unionin jäsenvaltiossa tai [ETA-sopimuksen] muun sopimuspuolen tai Sveitsin alueella, 250,00 euron määrä korvataan 3a momentin 2 kohdan soveltamisen tuloksena saatavalla määrällä.

   – –

   Tätä määrää korotetaan kultakin seuraavalta lapselta (106 §:n 1 momentti) 250,00 eurolla tai sen korvaavalla määrällä.

(8) 1. Jos 1 ja 2 momentin soveltamisen tuloksena saatavan tuloveron määrä on alle nolla, maksetaan kotitalouden ainoan palkansaajan hyvitys tai yksinhuoltajahyvitys.

– –”

19 Perheavustuksen määrää sellaisten lasten osalta, jotka asuvat pysyvästi toisessa jäsenvaltiossa, säännellään perheavustuksen ja lapsivähennyksen mukauttamisesta Euroopan unionissa 10.12.2018 annetussa asetuksessa (Familienbeihilfe-Kinderabsetzbetrag-EU-Anpassungsverordnung) (BGBl. II, 318/2018; jäljempänä mukautusasetus).

20 Mukautusasetuksen 2 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Edellä 1 §:ssä tarkoitettujen määrien määrittämiseksi vahvistetaan korjauskerroin, joka perustuu [Eurostatin] ’Kotitalouksien loppukulutuksen suhteellinen hintataso välilliset verot mukaan luettuina (EU-28 = 100) -nimisessä julkaisussa 1.6.2018 julkaisemiin indekseihin.”

21 Mukautusasetuksen 2 §:n 2 momentissa on taulukko, jossa esitetään eri valtioihin sovellettavat korjauskertoimet. Nämä kertoimet vaihtelevat 0,450:n (Bulgaria) ja 1,520:n (Sveitsi) välillä, ja Tšekin osalta vahvistettu kerroin on 0,619.

Yleisistä verosäännöksistä annettu liittovaltion laki

22 Yleisistä verosäännöksistä annetun liittovaltion lain 26 §:ssä säädetään seuraavaa:

”(1) Verosäännöksissä tarkoitettu henkilön kotipaikka on siellä, missä hänellä on asunto sellaisten seikkojen vallitessa, jotka osoittavat, että hän aikoo pitää asunnon ja käyttää sitä.

(2) Verosäännöksissä tarkoitettu henkilön vakinainen asuinpaikka on siellä, missä hän oleskelee sellaisten seikkojen vallitessa, jotka osoittavat, ettei hän oleskele kyseisessä paikassa tai kyseisessä maassa ainoastaan tilapäisesti. – –

(3) Itävallan kansalaisia, jotka työskentelevät julkisoikeudellisen yhteisön palveluksessa ja joiden asemapaikka on ulkomailla (ulkomailla työskentelevä virkamieskunta), kohdellaan ikään kuin heidän vakinainen asuinpaikkansa olisi työnantajan sijaintipaikkakunnalla. Sama koskee heidän puolisoaan, jos pariskunta asuu pysyvästi samassa taloudessa, ja heidän talouteensa kuuluvia alaikäisiä lapsia.”

Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely ja asian käsittely unionin tuomioistuimessa

23 Komissio kehotti 25.1.2019 päivätyllä virallisella huomautuksella Itävallan tasavaltaa esittämään huomautuksensa niistä huolenaiheista, joita aiheutui siitä, että FLAG:n 8a §:ään ja EStG:n 33 §:ään vuoden 2018 verolailla ja 4.12.2018 annetulla liittovaltion lailla tehtyihin muutoksiin perustuva mukautusmekanismi (jäljempänä mukautusmekanismi) oli tullut voimaan 1.1.2019. Komissio katsoi, että tämä mekanismi, joka koskee kyseisen jäsenvaltion sellaisille työntekijöille, joilla on lapsia, myöntämien perhe-etuuksien sekä sosiaalisten ja verotukseen liittyvien etujen määrän mukauttamista sen jäsenvaltion hintatasoon, joissa kyseiset lapset asuvat pysyvästi, on vastoin asetuksen N:o 883/2004 7 ja 67 artiklaa, joiden mukaan rahaetuuksia ei saa pienentää sen vuoksi, että lapsen kaltainen perheenjäsen asuu toisessa jäsenvaltiossa. Koska mukautusmekanismi ei pääosin koske itävaltalaisia työntekijöitä vaan muiden jäsenvaltioiden työntekijöitä, se merkitsee komission mukaan myöskin välillistä syrjintää, joka on ristiriidassa asetuksen N:o 883/2004 4 artiklassa ja asetuksen N:o 492/2011 7 artiklassa vahvistetun yhdenvertaisen kohtelun periaatteen kanssa.

24 Itävallan tasavalta vastasi 25.3.2019 komissiolle, että asetuksen N:o 883/2004 67 artiklassa sallitaan perhe-etuuksien mukauttaminen lapsen asuinpaikan mukaan. Kyseinen jäsenvaltio väitti ensinnäkin, että unionin oikeudessakin säädetään vastaavista mekanismeista. Tämän asetuksen 67 artiklassa ei Itävallan tasavallan mukaan vaadita, että toisessa jäsenvaltiossa asuvista lapsista maksettavien etuuksien määrä vastaa Itävallassa asuvista lapsista maksettavien etuuksien määrää. Kyseessä ei myöskään ole välillinen syrjintä, sillä perhe-etuuksien sekä sosiaalisten ja verotukseen liittyvien etujen mukauttaminen sen valtion alueella vallitsevaan hintatasoon, jossa lapsi asuu, on objektiivisesti perusteltua, ja sillä kevennetään kustannuksia kaikkien työntekijöiden osalta.

25 Koska komissio ei ollut tyytyväinen tähän vastaukseen, se esitti 26.7.2019 perustellun lausunnon, jossa se pitäytyi pääosin kannassaan. Komissio kiinnitti huomiota siihen, että lapsista myönnetyt perhe-etuudet sekä sosiaaliset ja verotukseen liittyvät edut ovat kiinteämääräisiä, eikä niitä mukauteta Itävallan eri alueilla vallitsevaan hintatasoon lapsen pysyvän asuinpaikan mukaan. Näin ollen se, että nämä etuudet ja edut ovat toisessa jäsenvaltiossa asuvien lasten osalta erisuuruiset, koettelee ankarammin siirtotyöläisiä kuin itävaltalaisia työntekijöitä ja merkitsee välillistä syrjintää. Komission mukaan kyseisten etuuksien ja etujen kiinteämääräisyys osoittaa,

että ne eivät riipu lapsen elatukseen liittyvistä todellisista kustannuksista, eikä niillä siis taata perheille lasten tarpeiden täyttämisestä koituvien kustannusten oikeudenmukaisempaa jakautumista.

26 Itävallan tasavalta vastasi tähän perusteltuun lausuntoon 24.10.2019 päivätyllä kirjeellä ja huomautti, että kyseessä olevat perhe-etuudet sekä sosiaaliset ja verotukseen liittyvät edut eivät ole pelkästään kiinteämääräisiä vaan ne vastaavat saajiensa todellisia tarpeita. Se, että nämä etuudet ja edut myönnetään kiinteämääräisinä summina, ei myöskään ole esteenä niiden mukauttamiselle lasten asuinpaikan hintatasoon. Tällainen mukauttaminen ei merkitse erilaista kohtelua, vaan sillä taataan se, että etuuksia ja etuja saavat työntekijät saavat yhtenäisen kevennyksen kustannuksista lapsen tosiasiallisesta oleskelupaikasta riippumatta. Jos oletetaan, että kyse on välillisestä syrjinnästä, se voidaan Itävallan tasavallan mielestä perustella etenkin tavoitteella tasapainottaa sosiaaliturvajärjestelmästä aiheutuvia menoja sekä tavoitteella ottaa huomioon etuuksia tai etuja saavien henkilöiden veronmaksukyky.

27 Koska komissio ei ollut vakuuttunut tästä vastauksesta, se nosti nyt käsiteltävänä olevan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen.

28 Unionin tuomioistuimen presidentin 22.10., 6.11., 12.11., 19.11. ja 20.11. sekä 18.12.2020 tekemillä päätöksillä Tšekin tasavalta, Kroatian tasavalta, Puolan tasavalta, Romania, Slovenian tasavalta, Slovakian tasavalta ja EFTAn valvontaviranomainen hyväksyttiin väliintulijoiksi tukemaan komission vaatimuksia. Unionin tuomioistuimen presidentin 20.11. ja 18.12.2020 tekemillä päätöksillä Tanskan kuningaskunta ja Norjan kuningaskunta hyväksyttiin väliintulijoiksi tukemaan Itävallan tasavallan vaatimuksia.

Kanteen tarkastelu

29 Komissio esittää kanteensa tueksi kaksi väitettä. Ensimmäinen väite koskee asetuksen N:o 883/2004 7 ja 67 artiklan rikkomista ja toinen asetuksen N:o 883/2004 4 artiklan ja asetuksen N:o 492/2011 7 artiklan 2 kohdan rikkomista.

Ensimmäinen väite, joka koskee asetuksen N:o 883/2004 7 ja 67 artiklan rikkomista

Asianosaisten lausumat

30 Komissio katsoo, että Itävallan tasavalta ei ole noudattanut asetuksen N:o 883/2004 7 ja 67 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se on ottanut käyttöön sellaisten Itävallan sosiaaliturvajärjestelmään kuuluvien työntekijöiden osalta, joiden lapset asuvat toisessa jäsenvaltiossa, FLAG:n 2 §:n 1 momentissa säädettyjen perheavustusten ja EStG:n 33 §:n 3 momentissa säädetyn lapsivähennyksen määrän mukauttamista koskevan mekanismin.

31 Komission mukaan on selvää, että perheavustukset ja lapsihyvitys, jotka ovat valtion maksamia rahaetuuksia lasten elatuksesta aiheutuvien kustannusten keventämiseksi, ovat asetuksen N:o 883/2004 1 artiklan z alakohdassa ja 3 artiklan 1 kohdan j alakohdassa tarkoitettuja perhe-etuuksia. Nämä etuudet myönnetään kaikesta yksilöllisestä tarveharkinnasta riippumatta laissa määriteltyjen kriteerien nojalla, ja ne lasketaan lasten määrän ja iän perusteella. Itävallan

tasavalta ei ole esittänyt näyttöä siitä, että perheavustusten suuruus ja lapsen elatuksen keskimääräiset kustannukset olisivat tietyssä suhteessa toisiinsa, koska tämä suuruus riippuu yksinomaan lapsen iästä.

32 Asetuksen N:o 883/2004 7 ja 67 artiklan, joilla on sama tarkoitus, säännöksissä jäsenvaltioita kuitenkin kielletään asettamasta perhe-etuuksien myöntäminen tai määrä riippuvaiseksi siitä, että työntekijän perheenjäsenet asuvat etuudet maksavassa jäsenvaltiossa (tuomio 18.9.2019, Moser, C-32/18, EU:C:2019:752, 36 kohta). Nämä säännökset on annettu sellaisen 15.1.1986 annetun tuomion Pinna (41/84, EU:C:1986:1) jälkeen, jossa yhteisöjen tuomioistuin totesi osittain pätemättömäksi sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin ja heidän perheenjäseniinsä 14.6.1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 (EYVL 1971, L 149, s. 2) 73 artiklan, jonka sisältö on pääosin toistettu asetuksen N:o 883/2004 67 artiklassa. Tästä tuomiosta seuraa, että jäsenvaltio ei saa mukauttaa perhe-etuuksien tasoa toisen jäsenvaltion perhe-etuuksien tasolle pelkästään sillä perusteella, että etuuden saajan perheenjäsenet asuvat tämän toisen jäsenvaltion alueella. Mukautusmekanismi johtaa nimenomaan siihen, ettei näitä etuuksia myönnetä ”ikään kuin” perheenjäsenet asuisivat Itävallassa.

33 Tätä asetuksen N:o 883/2004 7 ja 67 artiklan tulkintaa tukee komission mukaan kyseisen asetuksen 5 artiklan b alakohta, jossa ei velvoiteta jäsenvaltioita pelkästään ottamaan huomioon toisessa jäsenvaltiossa tapahtuneet tosiseikat tai tapahtumat, kuten sellaisten lasten olemassaolo, jotka antavat oikeuden etuuksiin, vaan siinä velvoitetaan jäsenvaltiot ottamaan nämä tosiseikat ja tapahtumat huomioon ”ikään kuin” ne olisivat tapahtuneet sen alueella.

34 Komissio korostaa, ettei mitään päätelmää voida tehdä siitä, että Eurooppa-neuvostossa 18. ja 19.2.2016 kokoontuneiden valtion- tai hallitusten päämiesten päätöksessä Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevasta uudesta järjestelystä Euroopan unionissa (EUVL 2016, C 69 I, s. 1; jäljempänä Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskeva uusi järjestely Euroopan unionissa) suunniteltiin lapsista myönnettävien sosiaalietuuksien määrän indeksointia lapsen asuinpaikan elinkustannusten perusteella. Kyseisen päätöksen mukaan komission piti esittää ehdotus asetuksen N:o 883/2004 muuttamiseksi. Koska Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta erosi unionista, mainittua asetusta ei kuitenkaan millään tavoin muutettu. Komissio ei myöskään sisällyttänyt 13.12.2016 antamaansa ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen N:o 883/2004 muuttamisesta (COM(2016) 815 final) indeksointimekanismia, koska sen yksiköt olivat esittäneet varaumia siitä, onko tällainen mekanismi unionin oikeuden mukainen.

35 Itävallan tasavalta toteaa aluksi, että FLAG:ssä on ”perheavustuksina” koottu yhteen useita ennen sen antamista vuonna 1967 voimassa olleita perheille suunnattuja tukia, joilla oli tarkoitus korvata osa huollettavien lasten elatuksesta aiheutuvista kustannuksista. Perheavustukset lasketaan lasten todellisten tarpeiden ja heidän tarpeidensa täyttämiseen Itävallassa tarvittavien tyypillisten menojen perusteella, eikä avustuksen saajan tarvitse näyttää toteen tosiasiallisesti aiheutuneita menoja. Perheavustusten määrä kasvaa lasten iän myötä tai vammaisuuden vuoksi.

36 Itävallan tasavalta toteaa, että perheavustuksia koskeva järjestelmä perustuu yhtäältä suorien tukien myöntämiseen ja toisaalta veroetuihin. Näistä avustuksista vastaa Ausgleichsfonds für Familienbeihilfen (perheavustusten korvausrahasto, Itävalta), jonka varat eivät ole peräisin työntekijöiltä vaan työnantajien suorittamista maksuista. FLAG:n 2 §:n 1 momentin mukaan

kaikilla henkilöillä, joilla on lapsia, jotka asuvat Itävallan alueella, on lisäksi oikeus samansuuruisiin perheavustuksiin riippumatta työntekoa koskevista edellytyksistä tai työnantajan suorittamien maksujen suuruudesta.

37 Itävallan tasavallan mukaan lapsihyvityksen tarkoituksena ei ole tuottaa vanhemmille suoraa etuutta vaan kattaa osa lasten elatukseen tyypillisesti liittyvistä kustannuksista. Tällä verohyvityksellä on tarkoitus vahvistaa eräänlainen verotuksellinen oikeudenmukaisuus lapsettomien henkilöiden ja sellaisten henkilöiden välille, joilla on lapsia. Taloudelliselta kannalta katsottuna lapsihyvitys on perheavustusten korotus, joka rahoitetaan yleisillä verotuloilla.

38 Itävallan tasavalta esittää, että perheavustukset otettiin käyttöön aikana, jolloin työntekijöiden muuttoliike oli vähäisempää. Kun työntekijät alkoivat liikkua laajemmin unionissa, perheavustusten ja lapsihyvityksen erotukseton vienti on johtanut perhe-etuuksia koskevassa Itävallan järjestelmässä kasvaviin vääristymiin. Mukautusmekanismi mahdollistaa näiden vääristymien korjaamisen siten, että otetaan huomioon Eurostatin julkaisemat hintaerot jäsenvaltioiden välillä. Kyse ei siis ole pelkästä säästötoimenpiteestä.

39 Itävallan tasavalta väittää asetuksen N:o 883/2004 7 ja 67 artiklan tulkinnasta ensinnäkin, että viimeksi mainittu säännös, joka koskee erityisesti toisessa jäsenvaltiossa asuvien perheenjäsenten tilannetta, on ensisijainen kyseiseen 7 artiklaan nähden, jossa ilmaistaan pääsääntö. Kyseinen jäsenvaltio siis rajoittuu tutkimaan mukautusmekanismin yhteensoveltuvuuden kyseisen asetuksen 67 artiklan kannalta ja väittää, että mukautusmekanismi on tämän säännöksen, sellaisena kuin unionin tuomioistuin on sitä tulkinnut etenkin 18.9.2019 antamassaan tuomiossa Moser (C-32/18, EU:C:2019:752, 35 kohta), tavoitteiden mukainen. Perheavustusten ja lapsihyvityksen myöntäminen ja määrä eivät näet riipu siitä, onko lapsen asuinpaikka Itävallassa. Koska lasten elatuksesta aiheutuvat kustannukset riippuvat heidän asuinjäsenvaltiossaan vallitsevasta hintatasosta ja koska tämä taso vaihtelee jäsenvaltiosta toiseen, näiden etuuksien määrää on mukautettava sen varmistamiseksi, että se myönnetään ”ikään kuin” perheenjäsenet asuisivat Itävallassa. Tämä tulkinta saa tukea mainitun asetuksen johdanto-osan 16 perustelukappaleesta sekä unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ja etenkin 27.9.1988 annetusta tuomiosta Lenoir (313/86, EU:C:1988:452, 16 kohta) ja 18.9.2019 annetusta tuomiosta Moser (C-32/18, EU:C:2019:752, 53 ja 54 kohta). Itävallan tasavalta katsoo näin ollen, että koska perheavustusten ja lapsihyvityksen tavoitteena on korvata vanhemmille osa lasten elatuksesta aiheutuvista kustannuksista, on hyväksyttävää mukauttaa näiden etuuksien määrä lasten asuinjäsenvaltion hintatason mukaan.

40 Itävallan tasavalta korostaa tämän jälkeen, että 15.1.1986 annetun tuomion Pinna (41/84, EU:C:1986:1), johon komissio vetoaa, taustalla olevasta tilanteesta poiketen mukautusmekanismissa ei suljeta pois perhe-etuuden vientiä muihin jäsenvaltioihin. Ilmentämällä elinkustannuksia tämä mukautusmekanismi takaa sen, että kaikista lapsista myönnetään saman arvoinen etuus.

41 Itävallan tasavalta toteaa lopuksi, että Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevalla uudella järjestelyllä Euroopan unionissa pyrittiin perhe-etuuksien viennin osalta ottamaan huomioon lasten asuinvaltiossa myönnettyjen etuuksien suuruus ja hintatasojen erot jäsenvaltioiden välillä. Vaikka tämä järjestely ei ole koskaan tullut voimaan, Eurooppa-neuvosto on Itävallan tasavallan mukaan katsonut, että Yhdistyneen kuningaskunnan osalta näin suunnitellut toimenpiteet olivat täysin sopusoinnussa perussopimusten kanssa. Komissio on myös itse pitänyt näitä toimenpiteitä yhteensoveltuvina SEUT 48 artiklan kanssa. Itävallan tasavalta täsmentää tältä osin, ettei asetusta N:o 492/2011 ole ollut tarpeen mukauttaa, mikä on omiaan osoittamaan, ettei kyseisen asetuksen

7 artiklassa – eikä myöskään asetuksen N:o 883/2004 4 artiklassa – esitetä sääntöä, joka menisi primaarioikeudessa vahvistettua syrjintäkiellon periaatetta pidemmälle. Itävallan tasavallan mukaan asetuksen N:o 883/2004 muuttaminen ei ole ollut tarpeen tapauksissa, joissa jäsenvaltio mukauttaa kyseisen jäsenvaltion taloudelliseen ja sosiaaliseen ympäristöön yhteydessä olevan perhe-etuuden viennin yhteydessä kyseisen etuuden määrää suuremmaksi tai pienemmäksi objektiivisten sääntöjen mukaisesti.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

42 Aluksi on todettava, ettei ole kiistetty sitä, etteivätkö ensimmäisessä väitteessä tarkoitetut perheavustukset ja lapsihyvitys olisi asetuksen N:o 883/2004 1 artiklan z alakohdassa tarkoitettuja perhe-etuuksia ja etteikö tätä asetusta olisi sovellettava – siltä osin kuin sitä sovelletaan kaikkeen sosiaaliturvan aloja koskevaan lainsäädäntöön perhe-etuuksien osalta – mukautusmekanismiin.

43 Perheavustusten ja lapsihyvityksen on siis oltava etenkin asetuksen N:o 883/2004 7 artiklan mukaisia, jonka mukaan on niin, että jollei mainitussa asetuksessa toisin säädetä, tällaisia etuuksia ”ei saa pienentää, muuttaa, keskeyttää, peruuttaa tai tuomita menetettäviksi sen vuoksi, että etuudensaaja asuu tai hänen perheenjäsenensä asuvat muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa etuuksien myöntämisestä vastuussa oleva laitos sijaitsee”.

44 Tältä osin on huomautettava, että asetuksen N:o 883/2004 67 artiklassa vahvistetaan periaate, jonka mukaan henkilö voi vaatia perhe-etuuksia perheenjäsenilleen, jotka asuvat muussa jäsenvaltiossa kuin näiden etuuksien maksamiseen toimivaltaisessa jäsenvaltiossa, ikään kuin nämä perheenjäsenet asuisivat tässä viimeksi mainitussa jäsenvaltiossa (tuomio 22.10.2015, Trapkowski, C-378/14, EU:C:2015:720, kohta 35).

45 Koska asetuksen N:o 883/2004 67 artiklassa toistetaan kyseisen asetuksen 7 artiklan vaatimukset erityisesti perhe-etuuksien osalta, ensiksi mainitun säännöksen rikkominen johtaa myös jälkimmäisen säännöksen rikkomiseen.

46 Unionin tuomioistuin on lisäksi toistuvasti todennut, että asetuksen N:o 883/2004 7 ja 67 artiklan tarkoituksena on estää se, että jäsenvaltio voisi asettaa perhe-etuuksien myöntämisen tai määrän riippuvaiseksi siitä, että työntekijän perheenjäsenet asuvat etuudet myöntävässä jäsenvaltiossa (ks. mm. tuomio 25.11.2021, Finanzamt Österreich (Avustustyöntekijän perheavustukset) (C-372/20, EU:C:2021:962) 76 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

47 Asetuksen N:o 883/2004 67 artiklaa on siis tulkittava siten, että siinä edellytetään, että niiden perhe-etuuksien määrät, jotka jäsenvaltio maksaa työntekijöille, joiden perheenjäsenet asuvat kyseisessä jäsenvaltiossa, ja työntekijöille, joiden perheenjäsenet asuvat toisessa jäsenvaltiossa, vastaavat tarkasti toisiaan. Toisin kuin Itävallan tasavalta väittää, jäsenvaltioiden väliset ostovoiman erot eivät tämän säännöksen perusteella oikeuta sitä, että jäsenvaltio voisi myöntää tälle jälkimmäiselle henkilöryhmälle etuuksia, jotka poikkeavat määrältään ensimmäiseen ryhmään kuuluville henkilöille myönnetyistä etuuksista.

48 Asetuksen N:o 883/2004 67 artiklassa säädetty rinnastamista koskeva periaate ei tosin ole ehdoton siinä mielessä, että silloin, kun eri lainsäädäntöjen nojalla on myönnettävä useita oikeuksia, sovelletaan asetuksen N:o 883/2004 68 artiklassa säädettyjä päällekkäisyyden estäviä koskevia sääntöjä (tuomio 18.9.2019, Moser, C-32/18, EU:C:2019:752, 40 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

49 Unionin tuomioistuin on katsonut nimenomaisesti asetuksen N:o 883/2004 68 artiklan 2 kohdan osalta, että tällaisella päällekkäisyyttä estävällä säännöllä pyritään takaamaan useiden jäsenvaltioiden maksamien etuuksien saajalle etuuksien kokonaismäärä, joka vastaa suotuisimman etuuden, joka hänelle maksetaan yhden kyseessä olevan valtion lainsäädännön mukaan, määrää (tuomio 18.9.2019, Moser, C-32/18, EU:C:2019:752, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

50 Sen tutkinta, miten asetuksessa N:o 883/2004 tarkoitettuja työntekijöitä kohdellaan, on siis koskettava näiden etuuksien taloudellista arvoa maksettavien etuuksien määrän eikä asianomaisten henkilöiden asuinpaikan ostovoiman ja hintatason perusteella.

51 Kun otetaan huomioon asetuksen N:o 883/2004 67 artiklassa vahvistettu oikeudellinen fiktio, jonka mukaan henkilö voi vaatia perhe-etuuksia perheenjäsenilleen, jotka asuvat muussa jäsenvaltiossa kuin näiden etuuksien maksamiseen toimivaltaisessa jäsenvaltiossa, ikään kuin nämä perheenjäsenet asuisivat tässä viimeksi mainitussa jäsenvaltiossa, ja kun otetaan huomioon se, että siirtotyöläisten on voitava hyötyä vastaanottavan jäsenvaltion sosiaalipolitiikasta samoin edellytyksin kuin kotimaisten työntekijöiden, koska he osallistuvat sosiaalipolitiikan rahoittamiseen kyseisessä valtiossa tekemänsä palkkatyön perusteella maksamillaan veroilla ja sosiaalimaksuilla (ks. vastaavasti tuomio 10.7.2019, Aubriet, C-410/18, EU:C:2019:582, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), jäsenvaltiot eivät voi kyseistä asetusta rikkomatta mukauttaa perhe-etuuksia etuuden saajan lasten asuinvaltion mukaan.

52 On todettava, että nyt käsiteltävässä asiassa tilanne on juuri tällainen. Ainoastaan niihin perhe-etuuksien saajiin, joiden lapset asuvat Itävallan alueen ulkopuolella, sovelletaan mekanismia, jonka mukaan kyseisten etuuksien määrää mukautetaan heidän lastensa asuinpaikan hintatasoon ja ostovoimaan. Tällaista mekanismia ei sovelleta Itävallan eri alueilla asuvista lapsista myönnettäviin perhe-etuuksiin, vaikka näiden alueiden välillä on hintaeroja, joita voidaan merkitykseltään verrata Itävallan tasavallan ja muiden jäsenvaltioiden välillä mahdollisesti oleviin hintaeroihin.

53 Lisäksi on todettava, ettei – kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 77–79 kohdassa huomauttanut – ole osoitettu, että Itävallan tasavallan myöntämien perhe-etuuksien määrä vaihtelisi todellisten elinkustannusten tai lasten elatuksesta todellisuudessa aiheutuneiden menojen mukaan, koska nämä määrät myönnetään kiinteämääräisesti lasten lukumäärän ja tapauksen mukaan iän tai heidän vammaisuutensa perusteella.

54 Ei siis ole mahdollista vedota siihen, että unionin tuomioistuin on 18.9.2019 antamassaan tuomiossa Moser (C-32/18, EU:C:2019:752, 53 ja 54 kohta) katsonut, että kansallisen lainsäädännön tavoite on ratkaiseva ja että jäsenvaltio voi ottaa huomioon työskentelyvaltion todelliset palkkaehdot. Kyseisen tuomion taustalla oleva asia koski näet kotihoidontukea, jonka ansiotulosidonnainen vaihtoehto oli korvaus aikaisempien ansiotulojen menetyksestä, eikä siinä ollut kyse perhe-etuudesta, jolla ei ole mitään yhteyttä todellisiin kustannuksiin ja jonka määrä määräytyy tietyn laissa määritellyn aseman perusteella kaikesta yksilöllisestä tarveharkinnasta riippumatta (ks. vastaavasti tuomio 2.4.2020, Caisse pour l'avenir des enfants (Rajatyöntekijän puolison lapsi), C-802/18, EU:C:2020:269, 36 kohta).

55 Vaikka lisäksi on totta, että – kuten Itävallan tasavalta on väittänyt – yhteisöjen tuomioistuin on todennut 27.9.1988 antamassaan tuomiossa Lenoir (313/86, EU:C:1988:452), että etuudet, joiden tarkoituksena on kattaa tietyt lasten kouluvuoden alkuun liittyvät kustannukset, ovat läheisessä yhteydessä sosiaaliseen ympäristöön ja näin ollen asianomaisten henkilöiden asuinpaikkaan siten, että tämä asuinpaikka voidaan ottaa huomioon, on kuitenkin niin, että yhteisöjen tuomioistuin on

katsonut kyseisen tuomion 16 kohdassa, että vaikka määräajoin suoritettava rahaetuudet myönnetään ”yksinomaan perheenjäsenten lukumäärän ja tapauksen mukaan iän perusteella, on etuuksien myöntäminen edelleen oikeutettua riippumatta edunsaajan ja hänen perheensä asuinpaikasta”. Itävallan tasavalta ei siis voi esittää mitään argumentteja mainitun tuomion perusteella.

56 Sen 15.1.1986 annetun tuomion Pinna (41/84, EU:C:1986:1), johon Itävallan tasavalta vetoaa, merkityksellisyydestä on lopuksi riittävää todeta, että – kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 70 kohdassa korostanut – kyseisen asian taustalla olevan oikeusriidan kohteena oli ero etuuksien määrissä tai osuuksissa sen valtion mukaan, jossa asianomaiset perheenjäsenet asuivat, minkä johdosta siirtotyöläisen saavuttamia oikeuksia oli vähennetty ja työntekijöiden vapaan liikkuvuuden takaamista unionissa koskevaa tavoitetta ei siis ollut otettu huomioon. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että perusvapautta merkitsevän työntekijöiden vapaan liikkuvuuden kannalta unionin säännöstöllä ei pidä aiheuttaa uusia eroja niiden jo olemassa olevien erojen lisäksi, jotka johtuvat siitä, ettei kansallisia sosiaaliturvalainsäädäntöjä ole yhdenmukaistettu. Tämä arviointi pätee sitäkin suuremmalla syyllä sellaiseen kansalliseen säännökseen, jolla poiketaan unionin lainsäätäjän vahvistamasta ja asetuksen N:o 883/2004 67 artiklaan sisältyvästä rinnastamista koskevasta periaatteesta.

57 Siltä osin kuin on kyse Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevassa uudessa järjestelyssä Euroopan unionissa suunnitellun indeksointimekanismin yhteensopivuudesta unionin oikeuden kanssa on tuotava esiin kaksi seikkaa. Yhtäältä kyseinen järjestely ei ole koskaan tullut voimaan eikä komissio näin ollen ole ehdottanut asetusta N:o 883/2004 muutettavaksi siten, että jäsenvaltiot voisivat indeksoida sellaisista lapsista maksettavat sosiaalietuudet, jotka asuvat muussa jäsenvaltiossa kuin työntekijän asuinvaltiossa. Toisaalta ja joka tapauksessa on niin, että – kuten 15.1.1986 annettu tuomio Pinna (41/84, EU:C:1986:1) osoittaa – vaikka unionin lainsäätäjä olisi hyväksynyt tällaisen muutoksen, se olisi ollut pätemätön SEUT 45 artiklan nojalla.

58 Edellä esitetyn perusteella ensimmäinen väite, joka koskee asetuksen N:o 883/2004 67 artiklasta johtuvien velvoitteiden noudattamatta jättämistä, on katsottava perustelluksi.

Toinen väite, joka koskee asetuksen N:o 883/2004 4 artiklan ja asetuksen N:o 492/2011 7 artiklan 2 kohdan rikkomista

Asianosaisten lausumat

59 Komissio katsoo, että Itävallan tasavalta ei ole noudattanut asetuksen N:o 883/2004 4 artiklassa ja asetuksen N:o 492/2011 7 artiklan 2 kohdassa säädetyn yhdenvertaisen kohtelun periaatteen mukaisia velvoitteitaan, koska se on ottanut käyttöön mekanismin, jolla mukautetaan perheavustusten ja lapsihyvityksen, EStG:n 33 §:n 3a momentissa säädetyn ylimääräisen perhehyvityksen sekä EStG:n 33 §:n 4 momentissa tarkoitettujen kotitalouden ainoan palkansaajan hyvityksen, yksinhuoltajahyvityksen ja elatushyvityksen määrää lapsen asuinpaikan perusteella.

60 Komissio muistuttaa, että asetuksen N:o 883/2004 4 artiklalla ja asetuksen N:o 492/2011 7 artiklan 2 kohdalla konkretisoidaan niiden soveltamisalalla SEUT 45 artiklan 2 kohdassa määrätty yhdenvertaisen kohtelun periaate, jolla suojataan asianomaisia työntekijöitä kaikelta jäsenvaltioiden kansallisesta lainsäädännöstä johtuvalta kansalaisuuteen perustuvalta välittömältä ja välilliseltä syrjinnältä. Periaate kattaa kaikki työsopimukseen

perustuvat tai siitä riippumattomat sosiaaliset tai verotukseen liittyvät edut, jotka yleensä myönnetään kotimaisille työntekijöille pääasiallisesti heidän objektiivisen työntekijäasemansa perusteella tai pelkästään sillä perusteella, että heidän tavanomainen asuinpaikkansa on asianomaisen valtion alueella (tuomio 12.5.1998, Martínez Sala, C-85/96, EU:C:1998:217, 25 kohta).

61 Komissio väittää, että 2.4.2020 annetusta tuomiosta Caisse pour l'avenir des enfants (Rajatyöntekijän puolison lapsi) (C-802/18, EU:C:2020:269, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) ilmenee, että perheavustukset ja lapsihyvitys ovat samanaikaisesti perhe-etuuksia, joita koskee asetuksen N:o 883/2004 4 artiklassa säädetty yhdenvertaisen kohtelun periaate, ja sosiaalisia etuja, joita säännellään asetuksen N:o 492/2011 7 artiklan 2 kohdassa. Ylimääräinen perhehyvitys, kotitalouden ainoan palkansaajan hyvitys, yksinhuoltajahyvitys ja elatushyvitys laskevat tuloveron määrää. Koska edunsaajan oletetaan olevan verovelvollinen Itävallassa, nämä toimenpiteet ovat verotukseen liittyviä etuja, joihin sovelletaan asetuksen N:o 492/2011 7 artiklan 2 kohdassa vahvistettua yhdenvertaisen kohtelun periaatetta.

62 Komissio toistaa, että mukautusmekanismi vaikuttaa pääsääntöisesti siirtotyöläisiin, joiden perheenjäsenet asuvat etuudet maksavan jäsenvaltion ulkopuolella.

63 Mukautusmekanismin valmistelutöistä ilmenee komission mukaan, että Itävallan lainsäätäjän tavoitteena oli vähentää valtion talousarviomenoja. Kyseinen lainsäätäjä on olettanut, että perhe-etuuksia sekä sosiaalisia ja verotukseen liittyviä etuja saavia henkilöitä, joiden lapset elävät jäsenvaltioissa, joissa hintataso on Itävallassa todettua hintatasoa alhaisempi, on enemmän kuin sellaisia näitä etuuksia ja etuja saavia henkilöitä, joiden lapset asuvat jäsenvaltioissa, joissa hintataso on korkeampi. Mukautusmekanismi johtaa näet ainoastaan Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan osalta määrään, joka on suurempi tai yhtä suuri kuin Itävallassa maksettava kiinteä määrä.

64 Komissio toteaa vielä, ettei mukautusmekanismia sovelleta ulkomaille lähetettyjen itävaltalaisten virkamiesten lasten tilanteeseen, vaikka unionin tuomioistuimen vahvistamien, tilanteiden rinnastettavuutta koskevien arviointiperusteiden nojalla näiden itävaltalaisten virkamiesten ja sellaisten siirtotyöläisten, joiden lapset eivät asu Itävallassa, välillä ei ole mitään eroa.

65 Mukautusmekanismi johtaa komission mukaan näin ollen siirtotyöläisten välilliseen syrjintään, joka ei näytä olevan perusteltavissa millään hyväksyttävällä tavoitteella.

66 Komissio huomauttaa, että niitä perhe-etuuksia sekä sosiaalisia ja verotukseen liittyviä etuja, joihin mukautusmekanismia sovelletaan, ei lasketa lapsen asuinpaikan hintatason perusteella. Niiden kiinteä määrä on koko Itävallan alueella yhtenäinen huolimatta eri alueiden välisen ostovoiman eroista.

67 Komissio katsoo, että Itävallan tasavallan on ristiriitaista väittää, että mukautusmekanismin piiriin kuuluvat perhe-etuudet sekä sosiaaliset ja verotukseen liittyvät edut ovat yhteydessä lasten elatuksesta tosiasiallisesti aiheutuneisiin menoihin samalla kun niiden määrien mukauttaminen on mahdotonta Itävallan alueiden välisen ostovoiman eron, joka on esimerkiksi Wienin osavaltion ja Ala-Itävallan osavaltion välillä noin 8 prosenttia, perusteella, vaikka kyseinen jäsenvaltio katsoo, että tällainen mukautus on tehtävä ostovoimassa Saksan liittotasavaltaan tai Italian tasavaltaan nähden olevien erojen, joiden suuruudeksi on arvioitu vain 2,6 ja 5,2 prosenttia, perusteella.

68 Komissio katsoo, ettei mukautusmekanismia voida verrata Euroopan unionin virkamiehille maksettuihin palkkoihin ja tukiin sovellettaviin korjauskertoimiin. Tätä korjauskerrointa ei etenkään määritetä lasten asuinpaikan perusteella vaan se määritetään virkamiesten asemapaikan tai kyseisen taloudellisen tuen maksupaikan perusteella.

69 Komissio muistuttaa, että mahdollisen syrjinnän olemassaolon oikeuttaminen sillä, että pyritään varautumaan sosiaaliturvajärjestelmän rahoitustasapainon järkkymisen riskiin, edellyttää, että tämä riski on vakava. Vuoden 2018 heinäkuussa julkaistusta Rechnungshofin (tilintarkastustuomioistuin, Itävalta) selvityksestä, jonka otsikko on ”Familienbeihilfe – Ziele und Zielerreichung, Kosten und Kontrollsystem” (Perheavustus – tavoitteet ja tavoitteiden toteuttaminen, kustannukset ja valvontajärjestelmä) (jäljempänä tilintarkastustuomioistuimen selvitys) ja johon Itävallan tasavalta on vedonnut oikeudenkäyntiä edeltäneessä menettelyssä, ilmenee, että perhe-etuuksien rahoittaminen kansallisen talousarvion tuella on tullut välttämättömäksi sen seurauksena, että perhe-etuuksien kiinteitä määriä on nostettu niiden rahoituslähteiden samanaikaisesti vähentyessä. Toisessa jäsenvaltiossa asuville lapsille tarkoitettujen perhe-etuuksien osuus on lisäksi vain noin kuusi prosenttia kaikista maksuista, ja se, että nämä etuudet vaikuttavat perhe-etuuksien rahoittamiseen, johtuu pääasiallisesti siitä, etteivät Itävallan viranomaiset harjoita näiden etuuksien myöntämisedellytyksiin kohdistuvaa asianmukaista valvontaa.

70 Itävallan tasavalta ei siis voi komission mukaan vedota oikeuttamisperusteena siihen, että sen oli reagoitava vääristymiin, joita siirtotyöläisille myönnettävä taloudellinen tuki aiheutti, varsinkin, kun muista jäsenvaltioista lähtöisin olevat työntekijät osallistuvat Itävallan sosiaali- ja verojärjestelmän rahoittamiseen samalla tavoin kuin itävaltalaiset työntekijät oli heidän lastensa asuinpaikka missä hyvänsä.

71 Itävallan lainsäätäjän tahto varmistaa, että perhe-etuudet tai sosiaaliset ja verotukseen liittyvät edut ovat samanarvoisia kaikkien lasten osalta heidän asuinpaikastaan riippumatta, ei ole oikeuttamisperuste, joka perustuu yleistä etua koskevaan pakottavaan syyhyn. Oikeuttamisperusteet, jotka perustuvat yhdenvertaista kohtelua ja mukautusmekanismin johdonmukaisuutta koskeviin näkökohtiin, ovat lisäksi ristiriidassa mukautusmekanismiin ulkomaille lähetettyjen itävaltalaisten virkamiesten hyväksi tehtävän poikkeuksen kanssa.

72 Itävallan tasavalta kiistää kaiken siirtotyöläisten välillisen syrjinnän. Se muistuttaa, että sosiaalisten ja verotukseen liittyvien etujen myöntämisellä vanhemmille pyritään korvaamaan osa heidän huollettavinaan olevien lasten elatuksesta aiheutuneista menoista. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi sellaisten työntekijöiden tilanne, joiden lapset asuvat ulkomailla, on erotettava sellaisten työntekijöiden tilanteesta, joiden lapset asuvat Itävallassa. Nämä tilanteet eivät ole aineellisesti toisiinsa rinnastettavissa jäsenvaltioissa vallitsevien elinkustannusten erojen vuoksi. Mukautusmekanismi ei johda siihen, että samanlaisia tilanteita kohdellaan eri tavalla, vaan sillä taataan se, että erilaisia tilanteita kohdellaan eri tavalla.

73 Itävallan tasavalta vetoaa useisiin esimerkkeihin mekanismeista, joilla perhe-etuuksia mukautetaan asuinpaikan perusteella ja joita pidetään hyväksyttävinä etenkin unionin oikeuden kannalta. Tämä jäsenvaltio, jota Tanskan kuningaskunta tukee, väittää, että Euroopan sosiaalisten oikeuksien komitean, jonka tehtävänä on valvoa Torinossa 18.10.1961 allekirjoitetun Euroopan sosiaalisen peruskirjan ja kyseiseen peruskirjaan 3.5.1996 tehdyn muutoksen täytäntöönpanoa, kannan mukaan mainitun perusoikeuskirjan 12 artiklan 4 kohdassa vahvistettu syrjintäkiellon

sääntö ei ole esteenä sille, että jokin valtio mukauttaa sellaisesta lapsesta maksettuja sosiaaliturvaetuuksia, joka asuu toisessa valtiossa, jossa elinkustannukset ovat selvästi alhaisemmat.

74 Itävallan tasavallan mukaan mukautusmekanismi on verrattavissa Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavissa henkilöstösäännöissä säädettyyn korjauskertoimeen, jossa otetaan huomioon elinkustannusten erot jäsenvaltioiden välillä, jotta virkamiehille voidaan taata sama ostovoima heidän asemapaikastaan riippumatta. Erasmus+-ohjelmaan sisältyy vastaava sääntö sen tuen määrän mukauttamiseksi, jota opiskelijat saavat oleskelu- ja matkakustannuksiinsa.

75 Vähimmäistoimeentuloturvan lujittamisesta köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseksi covid-19-pandemian aikana ja sen jälkeen 9.10.2020 annetuista neuvoston päätelmistä (11721/2/20) ja erityisesti viittauksesta riittäviä resursseja ja etuuksia koskevista yhteisistä perusteista sosiaalisen suojelun järjestelmissä 24.6.1992 annettuun neuvoston suositukseen 92/441/ETY (EYVL 1992, L 245, s. 46) ilmenee, että tietyn tarpeen kattamiseen tarkoitettujen etuuksien myöntämisessä on otettava asianmukaisesti huomioon oleskeluvaltion elin- ja hintataso.

76 Toisin kuin komissio väittää, ostovoiman tai hintatason erot Itävallassa ovat Itävallan mukaan hyvin vähäisiä verrattuna jäsenvaltioiden välisiin ostovoiman tai hintatason eroihin. Itävallan tasavalta väittää, että perhe-etuuksien mukauttaminen saman jäsenvaltion alueiden mukaan aiheuttaisi vaikeuksia, jotka oikeuttavat tukeutumaan Eurostatin laskelmaan valtiokohtaisesta keskiarvosta. Tästä on etuna, että se on objektiivinen peruste, jolla vältetään pohtimasta tapauksia, joissa ostovoima eroaa vain vähän esimerkiksi Saksassa tai Italiassa vallitsevasta tilanteesta.

77 Unionin tuomioistuin on lisäksi jo todennut Itävallan tasavallan mukaan yhtäältä, että on laillista vahvistaa yhtenäiset määrät suurille alueille (tuomio 24.2.2015, Sopora, C-512/13, EU:C:2015:108, 34 kohta) ja toisaalta, että jäsenvaltioiden väliset elinkustannusten erot voivat olla laillinen erottelukriteeri (tuomio 17.7.1963, Italia v. komissio, 13/63, EU:C:1963:20 ja tuomio 18.9.2014, Bundesdruckerei, C-549/13, EU:C:2014:2235, 34 kohta).

78 Itävallan tasavalta riitauttaa komission väitteen, jonka mukaan mukautusmekanismi merkitsee välillistä syrjintää, koska sitä ei sovelleta lapsiin, jotka asuvat valtiossa, johon jompikumpi heidän vanhemmistaan, joka on itävaltalainen virkamies, on lähetetty. Se väittää, että lähetetyn virkamiehen tilanne ei ole oikeudelliselta eikä aineelliseltakaan kannalta rinnastettavissa siirtotyöläisen tilanteeseen.

79 Yhtäältä kansainvälisessä oikeudessa, unionin oikeudessa ja kansallisessa oikeudessa tunnustetaan ulkomaille lähetettyjen virkamiesten tilanteen erityisyys. SEUT 45 artiklan 4 kohdasta sekä asetuksen N:o 883/2004 11 artiklan 3 kohdan b alakohdasta ja 13 artiklan 4 kohdasta ilmenee, että ulkomaille lähetetyillä virkamiehillä ei ole vastaanottavassa valtiossa oikeutta perheavustuksiin eikä näin ollen oikeutta heidän perhetilanteeseensa yhteydessä oleviin erotusetuuksiin tai lisäetuuksiin. Itävallan oikeuden mukaan ulkomaille lähetettyjen virkamiesten katsotaan lisäksi työskentelevän Itävallan alueella heidän sosiaaliturvajärjestelmänsä ja verotuksellisen tilanteensa osalta. Heidän siviilioikeudelliset asiansa käsitellään edelleen Itävallan yleisessä oikeuspaikassa.

80 Toisaalta siirtotyöläisten tilanne eroaa Itävallan tasavallan mukaan virkamiesten tilanteesta siinä, että asemapaikan siirto kotimaassa tai ulkomailla muodostaa erottamattoman osan virkamiesten toimintaa. Vaikka ulkomaille lähetettyjen virkamiesten kumppanit ja lapset yleensä muuttuvat heidän kanssaan, perheen kotipaikka ja etujen keskus ovat kuitenkin pääsääntöisesti edelleen Itävallassa.

81 Jos katsotaan, että ulkomaille lähetettyjen virkamiesten tilanne on rinnastettavissa siirtotyöläisten tilanteeseen, tämä merkitsisi Itävallan tasavallan mukaan sitä, että nämä virkamiehet, joihin mukautusmekanismia ei sovelleta, ovat huonommassa asemassa siirtotyöläisiin nähden. Muihin jäsenvaltioihin, Sveitsiin tai ETA-sopimuksen sopimuspuolten alueelle lähetettyjen itävaltalaisten virkamiesten enemmistön osalta elinkustannukset ovat näet korkeammat kuin Itävallassa.

82 Jos unionin tuomioistuin katsoisi, että ulkomaille lähetettyihin itävaltalaisiin virkamiehiin sovellettavat säännöt merkitsevät välillistä syrjintää, Itävallan tasavalta väittää, että tällainen syrjintä on oikeutettavissa sillä, että valtiolla on näihin virkamiehiin nähden huolenpitovelvollisuus, joka liittyy heille asianomaiseen valtioon nähden kuuluvaan lojaliteettivelvoitteeseen, ja nämä kaksi seikkaa ovat yleistä etua koskevia pakottavia syitä.

83 Itävallan tasavalta väittää lisäksi, että jos komissio haluaa nyt väittää, että Itävallan säännöstö on epäjohdonmukainen, tätä väitettä ei voida ottaa tutkittavaksi, koska sitä ei ole esitetty perustellussa lausunnossa.

84 Itävallan tasavalta katsoo joka tapauksessa, että tämä väite on perusteeton. Ulkomaille lähetettyihin virkamiehiin sovellettavat säännöt, jotka tosin poikkeavat Itävallassa sovellettavasta yleisestä järjestelmästä, ovat kuitenkin osa kansainväliseen oikeuteen ja unionin oikeuteen perustuvaa johdonmukaista järjestelmää. Nämä säännöt koskevat noin 400 itävaltalaista virkamiestä, jotka on lähetetty ulkomaille jonkin ETA-sopimuksen sopimuspuolen tai Sveitsin alueelle. Vain osa näistä virkamiehistä saa perheavustuksia. Itävallan tasavallan mukaan on siis otettava huomioon unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö, jonka mukaan mikä tahansa poikkeus kansallisesta säännöstöstä ei johda siihen, että tämä säännöstö on epäjohdonmukainen. Sellaiset poikkeussäännökset, joiden soveltamisala on erityisen rajallinen, eivät voi riittää epäjohdonmukaisuutta koskevaan päätelmään (tuomio 19.5.2009, komissio v. Italia, C-531/06, EU:C:2009:315, 69 ja 73 kohta).

85 Itävallan tasavalta väittää toissijaisesti, että vaikka välillinen syrjintä voitaisiin todeta, se on perusteltavissa hyväksyttävällä tavoitteella eikä sillä ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

86 Ensinnäkään komissio ei ole osoittanut, että Itävallan lainsäätäjä pyrkisi erityiseen talousarviota koskevien säästöjen aikaansaamisen tavoitteeseen. Tätä komission väitettä horjuttavat mukautusmekanismin valmisteluasiakirjat ja etenkin sen seurausten arviointi tehokkuuden kannalta.

87 Toiseksi Itävallan tasavalta väittää perheavustuksista ja lapsihyvityksestä, että kun nämä perhe-etuudet eivät enää täyttäneet tavoitettaan korvata osa lasten elatukseen tyypillisesti liittyvistä kustannuksista, koska niiden määrä oli viety erotuksetta jäsenvaltioihin, joissa hintataso oli erilainen kuin Itävallan tasavallassa, mukautusmekanismin käyttöönottaminen tuli tarpeelliseksi. Tällä mekanismilla pyrittiin näet palauttamaan lasten elatuksen tukemista koskeva vaikutus ja sosiaalijärjestelmän oikeudenmukaisuus. Tämän sosiaalis-poliittisen tavoitteen saavuttamiseksi oli tarpeen poistaa etuudet, joita suoritetaan liikaa tai jotka ovat riittämättömiä

sen vuoksi, että perheavustusten määriä sovelletaan erotuksetta. Koska mukautusmekanismin mukaan Itävallassa maksettuja määriä korotetaan tai alennetaan suhteessa huollettavana olevan lapsen asuinjäsenvaltion hintatasoon, sillä taataan, että jokainen lapsi saa tosiasiallisesti taloudelliselta arvoltaan saman etuuden. Tämä on paitsi oikeasuhteista myös vastaa asetuksen N:o 883/2004 johdanto-osan 12 perustelukappaletta, jonka mukaan on huolehdittava siitä, että tosiseikkojen tai tapahtumien rinnastamista koskeva periaate ei johda tuloksiin, jotka objektiivisesti katsottuna eivät ole perusteltuja.

88 Kolmanneksi Itävallan tasavalta väittää siltä osin kuin on kyse ylimääräisestä perhehyvityksestä ja muista veronhyvityksistä, että mukautusmekanismin soveltamisella taataan, että todelliset menot otetaan huomioon oikeudenmukaisesti ja että kaikkia ansiotoimintaa harjoittavia verovelvollisia, joilla on lapsia, kohdellaan tasavertaisesti heidän veronmaksukykynsä suhteen. Tässä mekanismissa otetaan näet huomioon yhdenvertaisen kohtelun periaate ja veronmaksukyvyn periaate. Tämä viimeksi mainittu periaate, joka on vahvistettu kansallisissa oikeusjärjestyksissä, perustuu unionin oikeuteen välittömän verotuksen alalla, ja se on unionin vero-oikeuden yleinen periaate. Unionin tuomioistuin on katsonut, ettei kahta tosiasiallista tilannetta voida rinnastaa toisiinsa maastamuuttokorvausten osalta, toteamalla, että ”ettei tällaisesta rinnastettavuudesta ole kysymys, kun otetaan huomioon päämäärä, jota tavoitellaan soveltamalla progressiivista veroasteikkoa, joka perustuu väistämättä –– asianomaisen jäsenvaltion elinolosuhteiden perusteella tapahtuvaan verovelvollisen veronmaksukyvyn arviointiin” (tuomio 15.9.2011, Schulz-Delzers ja Schulz, C-240/10, EU:C:2011:591, 37 kohta).

89 Neljänneksi Itävallan tasavalta väittää, että koska mukautusmekanismilla taataan samanarvoisen tuen tai kevennyksen myöntäminen, sillä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tavoitellun tavoitteen saavuttamiseksi.

90 Toisin kuin komissio väittää, mukautusmekanismista aiheutuvat hallinnolliset lisäkustannukset ovat hyvin vähäisiä. Toimivaltaisen valtion määrittämiseksi asetuksen N:o 883/2004 mukaisesti on näet useissa tapauksissa joka tapauksessa tarpeen todeta, mikä on se valtio, jossa asianomainen lapsi asuu. Sellaisten muissa jäsenvaltioissa asuvien lasten määrä, joiden osalta on olemassa oikeus perheavustuksiin, on kasvanut 1 500:sta vuonna 2002 noin 130 000:een vuonna 2016. Tilintarkastustuomioistuin on todennut, että tapauksia, joihin liittyy rajat ylittäviä näkökohtia, ”on määritellyn riskin takia valvottu kansallisia tilanteita useammin”.

91 Itävallan tasavalta täsmentää, että sen muissa jäsenvaltioissa asuvista lapsista suorittamat erotusetuudet ovat usein suuremmat kuin ensisijaisesti maksetut etuudet lasten asuinvaltiossa.

92 Itävallan tasavalta kiistää sen, että olisi epäoikeudenmukaista, että työntekijät maksavat Itävallassa veroja ja maksuja ja osallistuvat näin perhe-etuuksien sekä sosiaalisten ja verotukseen liittyvien etujen rahoittamiseen mutta saavat ne viime kädessä vain etuuksina, joiden arvoa mukautetaan, jos heidän lapsensa asuvat muissa jäsenvaltioissa. Se katsoo, että työnantajamaksujen laskentaperusteella ei ole merkitystä. Mahdollisen verovelvollisuuden ja valtion maksamia etuuksia koskevan oikeuden välillä ei ole mitään yhteyttä.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

93 [Sellaisena kuin se on oikaistuna 6.9.2022 annetulla määräyksellä] On huomautettava unionin tuomioistuimen jo todenneen, että asetuksen N:o 1408/71 3 artiklan 1 kohdan, joka oli laadittu pääosin samaa sanamuotoa käyttäen kuin asetuksen N:o 492/2011 4 artikla, tarkoituksena oli EY 39 artiklan, josta on tullut SEUT 45 artikla, mukaisesti taata asetuksen soveltamisalaan kuuluville

henkilöille yhdenvertaisuus sosiaaliturva-asioissa kansalaisuudesta riippumatta niin, että kaikki jäsenvaltioiden kansallisesta lainsäädännöstä johtuva syrjintä poistetaan (tuomio 22.6.2011, Landtová, C-399/09, EU:C:2011:415, 42 kohta).

94 SEUT 45 artiklassa vahvistettu yhdenvertaisen kohtelun periaate on myös konkretisoitu asetuksen N:o 492/2011 7 artiklan 2 kohdassa, jossa täsmennetään, että jäsenvaltion kansalaisen on työntekijänä saatava muiden jäsenvaltioiden alueella samat sosiaaliset ja verotukseen liittyvät edut kuin kotimaisten työntekijöiden, ja viimeksi mainittua säännöstä on tulkittava samalla tavalla kuin SEUT 45 artiklaa (tuomio 2.4.2020, Caisse pour l'avenir des enfants (Rajatyöntekijän puolison lapsi), C-802/18, EU:C:2020:269, 24 ja 70 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

95 Asetuksen N:o 492/2011 7 artiklan 2 kohdalla työntekijän asemassa oleviin muiden jäsenvaltioiden kansalaisiin ulotettu sosiaalisen edun käsite kattaa kaikki työsopimukseen liittyvät tai siihen liittymättömät edut, jotka tunnustetaan yleensä kotimaisille työntekijöille pääasiallisesti näiden objektiivisen työntekijäaseman perusteella tai pelkästään sillä perusteella, että näiden vakinainen asuinpaikka on valtion alueella, ja käsitteen laajentamisella niin, että se ulottuu työntekijän asemassa oleviin muiden jäsenvaltioiden kansalaisiin, voidaan näin ollen katsoa helpotettavan heidän liikkumistaan unionin alueella ja näin heidän kotoutumistaan vastaanottavaan jäsenvaltioon; mainitussa säännöksessä olevaa viittausta sosiaalisiin etuihin ei voida tulkita suppeasti (tuomio 2.4.2020, Caisse pour l'avenir des enfants (Rajatyöntekijän puolison lapsi) C-802/18, EU:C:2020:269, 25 ja 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

96 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee lisäksi, että tietyt etuudet voivat olla sekä asetuksen N:o 883/2004 3 artiklan 1 kohdan j alakohdassa tarkoitettuja perhe-etuuksia että asetuksen N:o 492/2011 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua sosiaalista etua (tuomio 2.4.2020, Caisse pour l'avenir des enfants (Rajatyöntekijän puolison lapsi), C-802/18, EU:C:2020:269, 45 ja 46 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

97 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 124 kohdassa huomauttanut, nyt käsiteltävässä asiassa ei ole kiistetty, etteivätkö perheavustus ja lapsihyvitys olisi sekä perhe-etuuksia, joita koskee asetuksen N:o 883/2004 4 artiklassa säädetty yhdenvertaisen kohtelun periaate, että asetuksen N:o 492/2011 7 artiklan 2 kohdan soveltamisalaan kuuluvia sosiaalisia etuja, kun taas ylimääräinen perhehyvitys, kotitalouden ainoan palkansaajan hyvitys, yksinhuoltajahyvitys ja elatushyvitys kuuluvat yksinomaan asetuksen N:o 492/2011 7 artiklan 2 kohdassa säädetyn yhdenvertaisen kohtelun periaatteen piiriin.

98 Sekä asetuksen N:o 883/2004 4 artiklassa että asetuksen N:o 492/2011 7 artiklan 2 kohdassa konkretisoidaan joka tapauksessa SEUT 45 artiklaan kirjattu yhdenvertaisen kohtelun periaate sosiaaliturvan alalla. Näitä kahta säännöstä on näin ollen lähtökohtaisesti tulkittava samalla tavalla SEUT 45 artiklan mukaisesti.

99 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan asuinpaikkaan perustuva erottelu, joka saattaa koitua pikemminkin muiden jäsenvaltioiden kansalaisten vahingoksi, koska ulkomailla asuvat henkilöt ovat useimmiten muiden valtioiden kansalaisia, on sellaista kansalaisuuteen perustuvaa välillistä syrjintää, joka voitaisiin hyväksyä ainoastaan, jos se on objektiivisesti perusteltua (tuomio 2.4.2020, Caisse pour l'avenir des enfants (Rajatyöntekijän puolison lapsi), C-802/18, EU:C:2020:269, 56 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

100 Nyt käsiteltävässä asiassa mukautusmekanismin piiriin kuuluvien perhe-etuuksien ja sosiaalisten etujen määrä riippuu kyseisessä mekanismissa lasten asuinpaikan hintatasosta. Mukautuksia ylöspäin tai alaspäin sovelletaan siis vain, jos lapsi asuu Itävallan alueen ulkopuolella. Suoraa yhteyttä lasten asuinvaltioon ei näin ollen voida kiistää.

101 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 130 ja 131 kohdassa huomauttanut, mukautusmekanismissa vahvistetusta, lasten asuinpaikkaan liittyvästä kriteeristä johtuva perhe-etuuksien sekä sosiaalisten ja verotukseen liittyvien etujen määrän pienentämisen vaikutukset kohdistuvat kuitenkin ennen kaikkea siirtotyöläisiin, koska juuri heidän lapsensa mitä todennäköisemmin asuvat toisessa jäsenvaltiossa (tuomio 20.6.2013, Giersch ym. C-20/12, EU:C:2013:411, 44 kohta). Unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta asiakirja-aineistosta ilmenee lisäksi, että näiden valtioiden elinkustannuksissa suhteessa Itävallan elinkustannuksiin olevien erojen, joita mukautusasetukseen sisältyvät korjauskertoimet ilmentävät, vuoksi suurelta osin työntekijät, jotka ovat käyttäneet liikkumisvapauttaan näistä valtioista käsin, saavat perhe-etuuksia sekä sosiaalisia ja verotukseen liittyviä etuja, joiden määrä on kotimaisille työntekijöille maksettua määrää pienempi.

102 Itävallan tasavallan väitteestä, jonka mukaan mukautusmekanismilla taataan se, että erilaisia tilanteita kohdellaan eri tavalla asianomaisiin valtioihin nähden olevien hintatasoerojen vuoksi, on riittävää todeta, että perhe-etuuksia sekä sosiaalisia ja verotukseen liittyviä etuja, joihin mukautusmekanismia sovelletaan, ei vahvisteta lasten elatuksesta aiheutuvien todellisten kustannusten perusteella. Nämä etuudet ja edut ovat näet kiinteämääräisiä ja vaihtelevat lasten lukumäärän ja tapauksen mukaan iän perusteella heidän todellisia tarpeitaan huomioon ottamatta.

103 Tästä seuraa, että mukautusmekanismilla, joka perustuu perhe-etuuksien sekä sosiaalisten ja verotukseen liittyvien etujen suuruuden määrittelemiseksi lapsilla ulkomailla olevaa asuinpaikkaa koskevaan kriteeriin, on suurempi vaikutus siirtotyöläisiin. Se merkitsee siis kansalaisuuteen perustuvaa välillistä syrjintää, joka voidaan hyväksyä ainoastaan, jos se on objektiivisesti perusteltu.

104 Unionin tuomioistuin on toistuvasti katsonut, että jotta tällainen välillinen syrjintä olisi oikeutettua, sen on oltava omiaan takaamaan hyväksyttävän tavoitteen toteuttaminen, eikä se saa ylittää sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi (ks. tuomio 2.4.2020, Caisse pour l'avenir des enfants (Rajatyöntekijän puolison lapsi), C-802/18, EU:C:2020:269, 58 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

105 Itävallan tasavallan esittämä perustelu, jonka mukaan ulkomailla asuvien lasten osalta myönnettyjen etuuksien määrän mukauttamisella pyritään takaamaan se, että tuki ja perheen menojen vastaava kevennys vastaavat taloudelliselta arvoltaan Itävallassa asuvien lasten osalta myönnettyjen etuuksien arvoa, on tämän tuomion 102 kohdassa esitetyistä syistä perusteeton. Kaiken lisäksi on niin, että – kuten tämän tuomion 52 kohdassa on jo huomautettu – kyseessä oleviin perhe-etuuksiin ja sosiaalisiin etuihin ei sovelleta mukautusmekanismia silloin, kun lapset asuvat Itävallassa, vaikka on selvää, että tämän jäsenvaltion alueiden välillä on olemassa hintaeroja, jotka ovat verrattavissa Itävallan ja muiden jäsenvaltioiden välillä mahdollisesti oleviin hintaeroihin. Tämä epäjohdonmukaisuus tämän mekanismin soveltamisessa vahvistaa sen, ettei Itävallan tasavallan esittämää perustelua voida hyväksyä.

106 Mukautusmekanismista johtuvaa erilaista kohtelua ei myöskään voida oikeuttaa tavoitteella, joka koskee tukivaikutuksen varmistamista ja sosiaalijärjestelmän oikeudenmukaisuutta ja johon Itävallan tasavalta vetoaa.

107 Aluksi on näet todettava, että – kuten komissio on huomauttanut unionin tuomioistuimessa käydyn kirjallisen menettelyn aikana – tilintarkastustuomioistuimen selvitys ei osoita, että on olemassa rahoitustasapainon järkkymisen vakava riski, joka voitaisiin korjata pelkästään mukautusmekanismin käyttöön ottamisella, tai että mukautusmekanismilla voidaan yksinkertaistaa perhe-etuuksien sekä sosiaalisten ja verotukseen liittyvien etujen hallinnointia. Vaikka näet katsottaisiin, että – kuten Itävallan tasavalta väittää – mukautusmekanismista aiheutuvat lisäkustannukset ovat hyvin vähäisiä, tällaisia lisäkustannuksia on silti. Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 142 kohdassa perustellusti huomauttanut, on kuitenkin kiistatonta, että näistä kustannuksista vastaavat kaikki valtion talousarviota rahoittavat henkilöt. Tilintarkastustuomioistuimen selvityksestä voidaan lisäksi päätellä, että syynä sosiaaliturvajärjestelmän rahoitustasapainon vaarantumisen riskiin ei ole etuuksien maksaminen työntekijöille, joiden lapset asuvat Itävallan ulkopuolella, koska kyseisten etuuksien arvioidaan merkitsevän noin kuutta prosenttia perhe-etuuksista johtuvista menoista, vaan kyseinen riski saattaisi aiheutua siitä, ettei kyseisten etuuksien myöntämistä valvota asianmukaisesti.

108 Tämän jälkeen on huomautettava, että työntekijöiden vapaa liikkuvuus unionissa perustuu tiettyihin periaatteisiin, joihin kuuluu yhdenvertaisen kohtelun periaate. Sen soveltaminen sosiaaliturvan alalla on lisäksi varmistettu unionin säännöstöllä, joka perustuu muun muassa periaatteeseen, jonka mukaan tällä alalla sovelletaan vain yhden sovellettavan lainsäädännön periaatetta. Tällä asetuksen N:o 883/2004 11 artiklan 1 kohtaan kirjatulla periaatteella pyritään poistamaan erilainen kohtelu, johon sovellettavien lainsäädäntöjen osittainen tai täydellinen päällekkäisyys saattaisi johtaa unionin alueella liikkuvien henkilöiden osalta. Kaikkien jäsenvaltion alueella toimivien henkilöiden yhdenvertaisen kohtelun takaamiseksi parhaalla mahdollisella tavalla kyseisen asetuksen 11 artiklan 3 kohdassa siis säädetään, että henkilö, joka on palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana jossakin jäsenvaltiossa, on pääsääntöisesti tämän jäsenvaltion lainsäädännön alainen, ja hänellä on kyseisen asetuksen 4 artiklan mukaan oltava siellä samat etuudet kuin saman jäsenvaltion kansalaisilla.

109 Lopuksi on todettava, että unionin tuomioistuin on toistuvasti katsonut, että niillä veroilla ja sosiaalimaksuilla, joita siirtotyöläiset maksavat vastaanottavassa jäsenvaltiossa tekemänsä palkkatyön perusteella, he osallistuvat kyseisen valtion sosiaalipolitiikan rahoitukseen. Näin ollen heidän on voitava hyötyä siitä samoilla edellytyksillä kuin kotimaisten työntekijöiden (tuomio 10.7.2019, Aubriet, C-410/18, EU:C:2019:582, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tämä seikka tukee siis sen lähestymistavan merkitystä, jonka mukaan siirtotyöläisiä on kohdeltava yhdenvertaisesti perhe-etuuksien sekä verotukseen liittyvien ja sosiaalisten etujen osalta.

110 Nyt käsiteltävässä asiassa on kiistatonta, että itävaltalaiset perheavustukset rahoitetaan työnantajien maksuilla, jotka lasketaan heidän palveluksessaan olevien työntekijöiden palkkojen kokonaismäärän perusteella, joten siirtotyöläinen on osallisena työnantajansa maksamien summien suuruuden määrittämisessä samalla tavoin kuin kotimainen työntekijä ilman että näiden työntekijöiden lasten asuinpaikka otettaisiin huomioon. Sama koskee ylimääräistä perhehyvitystä ja muita mukautusmekanismin piiriin kuuluvia verohyvityksiä, koska nämä verotukseen liittyvät edut rahoitetaan työntekijöiden tuloverolla tekemättä eroa sen mukaan, asuuko heidän lapsensa Itävallan alueella vai ei.

111 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 146 kohdassa todennut, on siis katsottava, että mukautusmekanismilla käyttöön otettu erilainen kohtelu asianomaisen työntekijän lapsen asuinpaikan mukaan ei ole asianmukaista eikä tarpeen tukivaikutuksen ja sosiaalijärjestelmän oikeudenmukaisuuden varmistamiseksi.

112 Myös komission toinen väite on siis katsottava perustelluksi.

113 Kaiken edellä esitetyn perusteella on todettava, että

– Itävallan tasavalta ei ole noudattanut asetuksen N:o 883/2004 4 ja 67 artiklan eikä asetuksen N:o 492/2011 7 artiklan 2 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se on ottanut käyttöön mukautusmekanismin, jota sovelletaan perheavustuksiin ja lapsihyvitykseen sellaisten työntekijöiden osalta, joiden lapset asuvat pysyvästi toisessa jäsenvaltiossa, ja

– Itävallan tasavalta ei ole noudattanut asetuksen N:o 492/2011 7 artiklan 2 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se on ottanut käyttöön sellaisten siirtotyöläisten osalta, joiden lapset asuvat pysyvästi toisessa jäsenvaltiossa, mukautusmekanismin, jota sovelletaan ylimääräiseen perhehyvitykseen, kotitalouden ainoan palkansaajan hyvitykseen, yksinhuoltajahyvitykseen ja elatushyvitykseen.

Oikeudenkäyntikulut

114 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, on velvollinen korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut Itävallan tasavallan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja Itävallan tasavalta on hävinnyt vaatimuksensa, tämä on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

115 Työjärjestyksen 140 artiklan 1 ja 2 kohdan, jonka mukaan jäsenvaltiot, muut ETA-sopimuksen osapuolina olevat valtiot kuin jäsenvaltiot sekä EFTAn valvontaviranomainen, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan, perusteella Tšekin tasavalta, Tanskan kuningaskunta, Kroatian tasavalta, Puolan tasavalta, Romania, Slovenian tasavalta ja Slovakian tasavalta sekä Norjan kuningaskunta ja EFTAn valvontaviranomainen vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Itävallan tasavalta ei ole noudattanut sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 4 ja 67 artiklan eikä työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta unionin alueella 5.4.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 492/2011 7 artiklan 2 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se on ottanut käyttöön perhekustannusten korvaamisesta avustuksilla 24.10.1967 annetun liittovaltion lain (Bundesgesetz betreffend den Familienlastenausgleich durch Beihilfen), sellaisena kuin se on muutettuna perhekustannusten korvaamisesta avustuksilla annetun vuoden 1967 lain, vuoden 1988 tuloverolain ja kehitysyhteistyön työntekijöistä annetun lain muuttamisesta 4.12.2018 annetulla liittovaltion lailla (Bundesgesetz mit dem das Familienlastenausgleichsgesetz 1967, das Einkommensteuergesetz 1988 und das Entwicklungshelfergesetz geändert werden), 8a §:ään ja luonnollisten henkilöiden

tuloverotuksesta 7.7.1988 annetun liittovaltion lain (Bundesgesetz über die Besteuerung des Einkommens natürlicher Personen), sellaisena kuin se on muutettuna 14.8.2018 annetulla vuoden 2018 verolailla (Jahressteuergesetz 2018) ja perhekustannusten korvaamisesta avustuksilla annetun vuoden 1967 lain, vuoden 1988 tuloverolain ja kehitysyhteistyöntekijöistä annetun lain muuttamisesta 4.12.2018 annetulla liittovaltion lailla, 33 §:ään tehtyihin muutoksiin perustuvan mukautusmekanismin, jota sovelletaan perheavustuksiin ja lapsihyvitykseen sellaisten työntekijöiden osalta, joiden lapset asuvat pysyvästi toisessa jäsenvaltiossa.

2) **Itävallan tasavalta ei ole noudattanut asetuksen N:o 492/2011 7 artiklan 2 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se on ottanut käyttöön sellaisten siirtotyöläisten osalta, joiden lapset asuvat pysyvästi toisessa jäsenvaltiossa, perhekustannusten korvaamisesta avustuksilla 24.10.1967 annetun liittovaltion lain (Bundesgesetz betreffend den Familienlastenausgleich durch Beihilfen), sellaisena kuin se on muutettuna perhekustannusten korvaamisesta avustuksilla annetun vuoden 1967 lain, vuoden 1988 tuloverolain ja kehitysyhteistyöntekijöistä annetun lain muuttamisesta 4.12.2018 annetulla liittovaltion lailla (Bundesgesetz mit dem das Familienlastenausgleichsgesetz 1967, das Einkommensteuergesetz 1988 und das Entwicklungshelfergesetz geändert werden), 8a §:ään ja luonnollisten henkilöiden tuloverotuksesta 7.7.1988 annetun liittovaltion lain (Bundesgesetz über die Besteuerung des Einkommens natürlicher Personen), sellaisena kuin se on muutettuna 14.8.2018 annetulla vuoden 2018 verolailla (Jahressteuergesetz 2018) ja perhekustannusten korvaamisesta avustuksilla annetun vuoden 1967 lain, vuoden 1988 tuloverolain ja kehitysyhteistyöntekijöistä annetun lain muuttamisesta 4.12.2018 annetulla liittovaltion lailla, 33 §:ään tehtyihin muutoksiin perustuvan mukautusmekanismin, jota sovelletaan ylimääräiseen perhehyvitykseen, kotitalouden ainoan palkansaajan hyvitykseen, yksinhuoltajahyvitykseen ja elatushyvitykseen.**

3) **Itävallan tasavalta velvoitetaan vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan Euroopan komission oikeudenkäyntikulut.**

4) **Tšekin tasavalta, Tanskan kuningaskunta, Kroatian tasavalta, Puolan tasavalta, Romania, Slovenian tasavalta ja Slovakian tasavalta sekä Norjan kuningaskunta ja EFTAn valvontaviranomainen vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Allekirjoitukset